

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Den israelske besættelse af Vestbredden, Golan-højderne m.v. og den sovjetiske besættelse af Afghanistan hører til blandt de groveste krænkelse af princippet om den nationale selvbestemmelsesret, som i øjeblikket finder sted.

Derfor har den palæstinensiske og den afghanske befolkning et særligt krav på international støtte og ikke alene politisk støtte, men også konkret humanitær støtte til enhver mulig mildning af de utålelige forhold, som civilbefolkningen på grund af okkupationerne lever under.

Begge de to besættelsesmagter følger krænkelsen af den nationale selvbestemmelsesret op med vidtgående og stadige krænkelse af de humanitære principper for civilbefolkningens rettigheder, som er indeholdt i bl.a. FNs menneskerettighedserklæring, Genèvekonventionernes bestemmelser om civile, såredede og fangers rettigheder under krig osv.

Også dette indebærer, at den palæstinensiske befolkning og den afghanske befolkning har et særligt krav på konkret international støtte, et særligt krav på, at den internationale offentlighed søgelys rettes mod disse forhold.

Her vil det have stor betydning, at et land som Danmark – helst, hvis det kan lade sig gøre, i samarbejde med andre lande uden alt for tætte relationer til stormagterne – opretter en undersøgelseskommission, hvis resultater bør være både gennemarbejdede, dybtgående, sammenfattende og ikke mindst internationalt troværdige.

Det vil givetvis være nyttigt for en sådan kommission at undersøge forholdene under to besættelsesmagter for at kunne drage sammenligninger og få et større perspektiv at arbejde ud fra.

Selve undersøgelsesarbejdet vil i sig selv være en støtte til de undertrykte folk. Kommissionen forudsættes at søge adgang til at bese de besatte områder, undersøge forhold i lejre og fængsler, bombede landsbyer, hospitaler osv.

Besættelsesmagterne vil givetvis være noget kølige over for disse besøg af kommissionen, men den skal ikke lade sig affærdige.

Selve afholdelsen af høringer og indsamlingen af rapporter, vidneforklaringer osv. vil også i sig selv være en støtte.

Det fremgår, at hovedsigtet med forslaget er humanitært. På det politiske plan findes der i den ene konflikt kun én løsning, nemlig at Sovjet trækker sig ud af Afghanistan (og at det i den forbindelse så vidt overhovedet muligt søges undgået at Sovjets indflydelse blot erstattes af en anden stormagt). I den anden konflikt er den langsigtede løsning naturligvis mere kompliceret, men på kort sigt og umiddelbart er løsningen for så vidt angår de israelske besatte områder enkel, nemlig at disse besættelser bringes til ophør.

Både den afghanske og den palæstinensiske befolkning står i deres befrielseskamp over for den størst tænkelige magtkoncentration, henholdsvis direkte over for Den røde Hær og den af USA finansierede og støttede israelske krigsmagt.

For begge befolkninger gælder det, at de ikke har umiddelbar udsigt til ved egne politiske og militære midler at kaste besættelsesmagterne ud.

De må se frem til endnu en periode med undertrykkelse og store afsavn, udemokratiske militære undtagelsestilstande, flygtningelejre, tortur i fængsler, krigssofre osv.

Der findes allerede i dag en hel del tilgængeligt materiale om de to okkupationer og forholdene under disse, men en række meget væsentlige forhold er dog endnu ikke tilstrækkeligt belyst, f.eks. spørgsmålet om antallet af civile ofre i Afghanistan, hvor Information den 22. december 1984 kunne oplyse, at mindst en million menes dræbt under sovjetiske terrorbombardementer og represalier, mens det i bogen »Konflikternes Verden«, Røde Kors 1985, oplyses, at »over 100.000« er dræbt i konflikten.

Blandt de dårligt belyste forhold kan også nævnes forholdene i de områder af Libanon, som har været under israelsk besættelse (og de områder, der fortsat holdes af israelske lydstyrker).